

PROGRAM WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNY
SZKOŁY PODSTAWOWEJ NR 1 IM. LUDZI POJEDNANIA W WITNICY
na rok szkolny 2026/2027

I. WSTĘP

Program Wychowawczo-Profilaktyczny Szkoły Podstawowej na rok szkolny 2026/2027 stanowi spójną koncepcję działań wychowawczych, profilaktycznych i wspierających rozwój uczniów. Program został opracowany w oparciu o obowiązujące przepisy prawa oświatowego, podstawowe kierunki realizacji polityki oświatowej państwa na rok szkolny 2026/2027 oraz diagnozę potrzeb rozwojowych uczniów, rodziców i nauczycieli, a także analizę problemów i zasobów środowiska szkolnego.

Podstawowym celem programu jest wspieranie dziecka w jego wszechstronnym rozwoju, wzmacnianie jego dobrostanu psychicznego i społecznego, kształtowanie odpowiedzialności za siebie i innych oraz tworzenie bezpiecznej, przyjaznej i wymagającej szkoły.

Działania wychowawcze i profilaktyczne są realizowane w ścisłej współpracy szkoły, rodziców i środowiska lokalnego.

II. PODSTAWA PRAWNA

Program opracowano w szczególności na podstawie:

1. Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.
2. Konwencji o prawach dziecka.
3. Ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe, z późniejszymi zmianami.
4. Ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela, z późniejszymi zmianami.
5. Ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych.
6. Ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.
7. Ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii.
8. Ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej.
9. Rozporządzenia dotyczącego udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych szkołach i placówkach.
10. Rozporządzenia dotyczącego podstawy programowej kształcenia ogólnego.
11. Statutu Szkoły.
12. Wniosków wynikających z nadzoru pedagogicznego.
13. Diagnozy potrzeb rozwojowych uczniów, rodziców i nauczycieli.
14. Podstawowych kierunków realizacji polityki oświatowej państwa w roku szkolnym 2026/2027.

III. CHARAKTERYSTYKA PROGRAMU

Program Wychowawczo-Profilaktyczny obejmuje działania skierowane do:

- uczniów,
- rodziców i opiekunów,
- nauczycieli,
- wychowawców,
- specjalistów,
- pracowników szkoły.

Program ma charakter:

- wychowawczy,
- profilaktyczny,
- wspierający,
- integracyjny,
- interwencyjny.

Działania realizowane w ramach programu mają na celu nie tylko przeciwdziałanie zachowaniom problemowym, ale przede wszystkim wzmacnianie czynników chroniących, rozwijanie zasobów ucznia, budowanie odporności psychicznej i społecznej oraz kształtowanie kompetencji niezbędnych do funkcjonowania we współczesnym świecie.

IV. WIZJA ABSOLWENTA SZKOŁY

Absolwent szkoły:

- jest odpowiedzialny za swoje zachowanie i podejmowane decyzje;
- zna swoje prawa i obowiązki;
- potrafi współpracować z innymi;
- okazuje szacunek drugiemu człowiekowi;
- jest wrażliwy na potrzeby innych;
- potrafi rozwiązywać konflikty w sposób konstruktywny;
- dba o swoje zdrowie fizyczne i psychiczne;
- zna zasady udzielania pierwszej pomocy;

- potrafi rozpoznawać zagrożenia i właściwie reagować w sytuacjach kryzysowych;
- bezpiecznie i odpowiedzialnie korzysta z Internetu i nowych technologii;
- potrafi krytycznie analizować informacje;
- zna podstawowe zasady odpowiedzialnego korzystania ze sztucznej inteligencji;
- jest świadomy swojej tożsamości, kultury i dziedzictwa narodowego;
- wykazuje postawy patriotyczne, obywatelskie i prospołeczne;
- szanuje środowisko naturalne;
- rozwija swoje zainteresowania i ciekawość poznawczą;
- potrafi planować swoją przyszłość edukacyjną i zawodową;
- jest otwarty na zdobywanie wiedzy i rozwijanie własnych kompetencji.

V. DIAGNOZA POTRZEB I PROBLEMÓW

Program został opracowany na podstawie diagnozy sytuacji wychowawczej i profilaktycznej szkoły.

Diagnoza powinna uwzględniać w szczególności:

- obserwację uczniów;
- rozmowy indywidualne z uczniami;
- rozmowy z rodzicami;
- informacje przekazywane przez wychowawców i nauczycieli;
- analizę frekwencji;
- analizę zachowania uczniów;
- analizę sytuacji konfliktowych;
- analizę przypadków przemocy i agresji;
- analizę zagrożeń związanych z cyberprzemocą;
- ankiety dotyczące poczucia bezpieczeństwa;
- analizę potrzeb w zakresie zdrowia psychicznego;
- analizę korzystania przez uczniów z Internetu i urządzeń cyfrowych;
- analizę sytuacji rodzinnej i środowiskowej uczniów;
- analizę udzielanej pomocy psychologiczno-pedagogicznej;
- wnioski z pracy zespołów wychowawczych;
- wnioski z nadzoru pedagogicznego.

Na podstawie diagnozy należy corocznie aktualizować szczegółowe działania programu.

VI. GŁÓWNY CEL PROGRAMU

Tworzenie szkoły bezpiecznej, wspierającej, wymagającej i przyjaznej rozwojowi ucznia, która wzmacnia jego dobrostan, odporność psychiczną i społeczną, poczucie odpowiedzialności, sprawczości oraz przygotowuje do świadomego i bezpiecznego funkcjonowania we współczesnym świecie.

VII. CELE SZCZEGÓŁOWE

1. Wspieranie wszechstronnego rozwoju ucznia

Cele:

- rozwijanie zainteresowań i uzdolnień uczniów;
- wspieranie ciekawości poznawczej;
- rozwijanie samodzielności i poczucia sprawczości;
- uczenie odpowiedzialności za proces uczenia się;
- stosowanie metod aktywizujących i pracy projektowej;
- rozwijanie umiejętności współpracy;
- wzmacnianie motywacji wewnętrznej.

Działania:

- realizacja projektów edukacyjnych;
- organizowanie konkursów;
- udział uczniów w zajęciach rozwijających zainteresowania;
- stosowanie oceniania kształtującego;
- udzielanie uczniom konstruktywnej informacji zwrotnej;
- prezentowanie efektów pracy uczniów;
- realizacja działań interdyscyplinarnych.

2. Budowanie odporności społecznej i poczucia odpowiedzialności

Cele:

- rozwijanie odporności psychicznej i społecznej;
- uczenie radzenia sobie z trudnościami;
- rozwijanie umiejętności współpracy;
- wzmacnianie empatii;
- kształtowanie odpowiedzialności za własne bezpieczeństwo i bezpieczeństwo innych;
- rozwijanie umiejętności reagowania w sytuacjach zagrożenia.

Działania:

- zajęcia dotyczące radzenia sobie ze stresem i emocjami;
- ćwiczenie konstruktywnego rozwiązywania konfliktów;
- zajęcia integracyjne;
- działania rozwijające współpracę i odpowiedzialność;
- warsztaty dotyczące bezpieczeństwa;
- ćwiczenia i zajęcia związane z reagowaniem w sytuacjach zagrożenia;
- współpraca ze służbami odpowiedzialnymi za bezpieczeństwo.

3. Kształtowanie postaw patriotycznych, obywatelskich i prospołecznych

Cele:

- rozwijanie poczucia przynależności do społeczności szkolnej i lokalnej;
- kształtowanie szacunku do symboli narodowych;
- rozwijanie postaw patriotycznych;
- rozwijanie odpowiedzialności obywatelskiej;
- kształtowanie postawy szacunku wobec innych osób;
- rozwijanie gotowości do pomocy i działania na rzecz innych.

Działania:

- udział w uroczystościach państwowych i szkolnych;
- poznawanie historii regionu;
- realizacja projektów obywatelskich;
- działalność wolontariacka;
- udział w akcjach charytatywnych;
- działania na rzecz środowiska lokalnego;

- rozwijanie samorządności uczniowskiej;
- organizowanie debat, dyskusji i inicjatyw uczniowskich.

4. Edukacja zdrowotna i promocja zdrowego stylu życia

Cele:

- rozwijanie wiedzy na temat zdrowia;
- kształtowanie prawidłowych nawyków żywieniowych;
- promowanie aktywności fizycznej;
- rozwijanie odpowiedzialności za własne zdrowie;
- promowanie profilaktyki zdrowotnej;
- przygotowanie uczniów do udzielania pierwszej pomocy.

Działania:

- zajęcia dotyczące zdrowego stylu życia;
- promowanie aktywności ruchowej;
- organizowanie wydarzeń sportowych;
- działania dotyczące zdrowego odżywiania;
- realizacja programów i kampanii prozdrowotnych;
- zajęcia dotyczące higieny i profilaktyki;
- nauka udzielania pierwszej pomocy;
- współpraca z pielęgniarką szkolną i instytucjami działającymi w obszarze zdrowia.

5. Wspieranie zdrowia psychicznego i dobrostanu uczniów

Cele:

- wzmacnianie poczucia własnej wartości;
- rozwijanie kompetencji emocjonalnych;
- uczenie rozpoznawania i nazywania emocji;
- rozwijanie umiejętności radzenia sobie z napięciem i stresem;
- przeciwdziałanie kryzysom psychicznym;
- budowanie kultury proszenia o pomoc;

- zapewnienie uczniom dostępu do wsparcia.

Działania:

- zajęcia dotyczące emocji;
- indywidualne rozmowy wspierające;
- zajęcia rozwijające kompetencje społeczne;
- działania integracyjne;
- konsultacje z pedagogiem i psychologiem;
- przekazywanie informacji o możliwościach uzyskania pomocy;
- działania interwencyjne w sytuacjach kryzysowych;
- współpraca z rodzicami i instytucjami wspierającymi rodzinę.

6. Przeciwdziałanie przemocy rówieśniczej i cyberprzemocy

Cele:

- zwiększenie poczucia bezpieczeństwa uczniów;
- przeciwdziałanie agresji i przemocy;
- uczenie właściwego reagowania na przemoc;
- rozwijanie empatii;
- przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu;
- budowanie kultury wzajemnego szacunku.

Działania:

- zajęcia dotyczące przemocy i jej konsekwencji;
- realizacja działań w ramach tygodni lub kampanii przeciw przemocy;
- zajęcia dotyczące komunikacji bez przemocy;
- warsztaty z zakresu rozwiązywania konfliktów;
- szybkie reagowanie na przejawy agresji;
- indywidualna praca z uczniami przejawiającymi trudności;
- wsparcie uczniów doświadczających przemocy;
- współpraca z rodzicami;
- współpraca z policją, poradnią psychologiczno-pedagogiczną oraz innymi instytucjami.

7. Profilaktyka uzależnień behawioralnych

Cele:

- zwiększenie wiedzy uczniów na temat mechanizmów uzależnień;
- przeciwdziałanie nadmiernemu korzystaniu z urządzeń cyfrowych;
- rozwijanie umiejętności organizowania czasu wolnego;
- wzmacnianie aktywności pozaszkolnej i relacji społecznych;
- promowanie aktywności off-line.

Działania:

- zajęcia dotyczące uzależnień behawioralnych;
- rozmowy na temat czasu ekranowego;
- promowanie aktywności sportowej i społecznej;
- organizowanie zajęć i inicjatyw bez wykorzystania urządzeń cyfrowych;
- edukacja rodziców;
- działania dotyczące higieny snu i odpoczynku;
- promowanie równowagi między światem cyfrowym a aktywnością poza Internetem.

8. Higiena cyfrowa, bezpieczeństwo w sieci i odpowiedzialne korzystanie ze sztucznej inteligencji

Cele:

- rozwijanie umiejętności bezpiecznego korzystania z Internetu;
- przeciwdziałanie cyberprzemocy;
- rozwijanie krytycznego myślenia;
- uczenie rozpoznawania dezinformacji;
- kształtowanie odpowiedzialnego korzystania ze sztucznej inteligencji;
- promowanie higieny cyfrowej.

Działania:

- zajęcia dotyczące bezpieczeństwa w sieci;
- zajęcia dotyczące ochrony prywatności;
- nauka rozpoznawania fałszywych informacji;
- rozmowy na temat odpowiedzialnego korzystania z AI;

- rozwijanie krytycznej analizy treści internetowych;
- promowanie aktywności off-line;
- organizowanie dni lub godzin ograniczonego korzystania z ekranów;
- edukacja rodziców dotycząca zagrożeń cyfrowych.

9. Rozpoznawanie indywidualnych potrzeb uczniów i organizowanie wsparcia

Cele:

- rozpoznawanie możliwości i potrzeb uczniów;
- zapewnienie odpowiedniej pomocy psychologiczno-pedagogicznej;
- wspieranie uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi;
- wzmacnianie współpracy nauczycieli i specjalistów;
- zapewnienie spójności działań podejmowanych wobec ucznia.

Działania:

- obserwacja funkcjonowania ucznia;
- diagnozowanie potrzeb;
- organizowanie pomocy psychologiczno-pedagogicznej;
- opracowywanie i realizacja odpowiednich form wsparcia;
- współpraca zespołów nauczycieli i specjalistów;
- regularna analiza skuteczności podejmowanych działań;
- dostosowywanie metod i form pracy do możliwości ucznia.

10. Współpraca z rodzicami

Cele:

- budowanie partnerskiej relacji między szkołą a rodzicami;
- wzmacnianie kompetencji wychowawczych rodziców;
- zapewnienie spójności oddziaływań wychowawczych;
- angażowanie rodziców w życie szkoły.

Działania:

- zebrania i konsultacje;
- indywidualne rozmowy z rodzicami;
- warsztaty i prelekcje;
- przekazywanie materiałów edukacyjnych;
- konsultacje ze specjalistami;
- wspólne rozwiązywanie problemów wychowawczych;
- angażowanie rodziców w uroczystości i inicjatywy szkolne.

11. Doradztwo edukacyjno-zawodowe**Cele:**

- rozwijanie świadomości własnych zainteresowań i predyspozycji;
- przygotowanie uczniów do podejmowania świadomych decyzji;
- poznawanie różnych zawodów;
- rozwijanie wiedzy o dalszych możliwościach kształcenia.

Działania:

- zajęcia z doradztwa zawodowego;
- rozmowy indywidualne;
- spotkania z przedstawicielami różnych zawodów;
- wizyty w szkołach ponadpodstawowych;
- udział w wydarzeniach związanych z edukacją i rynkiem pracy;
- poznawanie lokalnych przedsiębiorstw i instytucji.

VIII. PLAN DZIAŁAŃ WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNYCH

Obszar	Cele	Przykładowe działania	Odpowiedzialni
Dobrostan psychiczny	Wzmacnianie zdrowia psychicznego	Zajęcia o emocjach, konsultacje, warsztaty, działania integracyjne	Wychowawcy, pedagog, psycholog
Przemoc rówieśnicza	Przeciwdziałanie agresji i wykluczeniu	Warsztaty, mediacje, zajęcia profilaktyczne, szybka interwencja	Wychowawcy, specjaliści

Obszar	Cele	Przykładowe działania	Odpowiedzialni
Bezpieczeństwo	Rozwijanie odpowiedzialności za siebie i innych	Spotkania ze służbami, zajęcia dotyczące sytuacji zagrożenia	Nauczyciele, wychowawcy
Edukacja obywatelska	Rozwijanie patriotyzmu i postaw społecznych	Akademie, projekty, wolontariat, samorządność	Wychowawcy, nauczyciele
Zdrowie	Promowanie zdrowego stylu życia	Aktywność fizyczna, edukacja zdrowotna, pierwsza pomoc	Nauczyciele, pielęgniarka
Higiena cyfrowa	Bezpieczne korzystanie z technologii	Cyberbezpieczeństwo, AI, krytyczne myślenie, aktywność off-line	Nauczyciele, specjaliści
Profilaktyka uzależnień	Ograniczanie zachowań ryzykownych	Warsztaty, kampanie, edukacja rodziców	Pedagog, psycholog, wychowawcy
Indywidualizacja wsparcia	Rozpoznawanie potrzeb uczniów	Obserwacja, diagnoza, pomoc psychologiczno-pedagogiczna	Nauczyciele, specjaliści
Doradztwo zawodowe	Przygotowanie do wyboru dalszej ścieżki	Zajęcia, spotkania, wycieczki zawodoznawcze	Doradca zawodowy
Rozwój poznawczy	Wspieranie ciekawości i sprawczości	Projekty, praca interdyscyplinarna, informacja zwrotna	Wszyscy nauczyciele

IX. ZADANIA WYCHOWAWCÓW

Wychowawca:

- poznaje sytuację rodzinną i szkolną ucznia;
- integruje zespół klasowy;
- rozpoznaje problemy i potrzeby uczniów;
- realizuje tematykę godzin wychowawczych zgodną z programem;
- współpracuje z rodzicami;
- współpracuje z pedagogiem, psychologiem i innymi specjalistami;
- reaguje na przejawy przemocy;
- monitoruje frekwencję;
- wzmacnia pozytywne zachowania uczniów;
- wspiera rozwój społeczny i emocjonalny uczniów;
- prowadzi dokumentację pomocy – psychologiczno - pedagogicznej

X. ZADANIA NAUCZYCIELI I SPECJALISTÓW

Nauczyciele:

- wspierają rozwój uczniów;
- tworzą atmosferę bezpieczeństwa i szacunku;
- stosują działania dostosowane do potrzeb uczniów;
- reagują na zachowania problemowe;
- współpracują z rodzicami i specjalistami;
- rozwijają kompetencje społeczne i emocjonalne uczniów;
- promują odpowiedzialne korzystanie z technologii.

Pedagog i psycholog:

- prowadzą diagnozę potrzeb;
- udzielają pomocy uczniom i rodzicom;
- prowadzą działania profilaktyczne;
- organizują interwencje w sytuacjach kryzysowych;
- współpracują z instytucjami zewnętrznymi;
- wspierają nauczycieli w rozwiązywaniu problemów wychowawczych.

XI. OCZEKIWANE EFEKTY

Zakłada się, że w wyniku realizacji programu:

- uczniowie będą czuli się bezpieczniej w szkole;
- wzrośnie poziom wzajemnego szacunku;
- uczniowie będą lepiej radzili sobie z emocjami;
- zwiększy się świadomość dotycząca zdrowia psychicznego;
- uczniowie będą wiedzieli, gdzie szukać pomocy;
- zmniejszy się liczba zachowań agresywnych;
- wzrośnie świadomość zagrożeń cyfrowych;
- uczniowie będą bardziej odpowiedzialnie korzystali z technologii;
- zwiększy się zaangażowanie uczniów w działania społeczne;
- wzrośnie aktywność fizyczna i świadomość prozdrowotna;
- rodzice będą aktywniej współpracowali ze szkołą;
- nauczyciele będą skuteczniej rozpoznawali potrzeby uczniów;

- uczniowie będą rozwijali poczucie sprawczości, ciekawość i motywację do uczenia się.

XII. EWALUACJA PROGRAMU

Ewaluacja Programu Wychowawczo-Profilaktycznego będzie prowadzona poprzez:

- ankiety dla uczniów, rodziców i nauczycieli;
- obserwację zachowania uczniów;
- analizę frekwencji;
- analizę dokumentacji wychowawczej;
- analizę liczby i rodzaju sytuacji problemowych;
- rozmowy z uczniami i rodzicami;
- analizę skuteczności udzielanej pomocy;
- analizę wniosków zespołów wychowawczych;
- analizę działań podejmowanych w zakresie profilaktyki.

Wyniki ewaluacji zostaną wykorzystane do modyfikacji programu w kolejnych latach.

XIII. POSTANOWIENIA KOŃCOWE

Program Wychowawczo-Profilaktyczny jest realizowany przez wszystkich nauczycieli i pracowników szkoły, we współpracy z rodzicami, uczniami oraz instytucjami działającymi na rzecz dzieci i młodzieży.

Program może być modyfikowany w zależności od zmieniających się potrzeb uczniów, wyników diagnozy oraz wniosków wynikających z jego ewaluacji.

Program Wychowawczo-Profilaktyczny został uchwalony przez Radę Rodziców w porozumieniu z Radą Pedagogiczną i przyjęty do realizacji na rok szkolny 2026/2027.

Data uchwalenia:

Dyrektor szkoły:

OGÓLNE PODSUMOWANIE CZYNNIKÓW RYZYKA I CZYNNIKÓW CHRONIĄCYCH

Szkoła Podstawowa nr 1 im. Ludzi Pojednania, ul. Plac Wolności 7

Na podstawie analizy wyników diagnozy przeprowadzonej wśród **uczniów, rodziców i nauczycieli** określono najważniejsze czynniki chroniące oraz czynniki ryzyka występujące w środowisku szkolnym. Uzyskane wyniki stanowią podstawę do planowania działań wychowawczych, profilaktycznych i wspierających w ramach Programu Wychowawczo-Profilaktycznego szkoły.

I. CZYNNIKI CHRONIĄCE

Do najważniejszych czynników chroniących występujących w społeczności szkolnej należą:

1. Poczucie bezpieczeństwa uczniów

Większość uczniów i rodziców pozytywnie ocenia poziom bezpieczeństwa w szkole, a szczególnie bezpieczeństwo w klasach. Uczniowie znają podstawowe zasady obowiązujące w szkole i zasady bezpiecznego funkcjonowania.

2. Dostępność pomocy i wsparcia

Znaczna część uczniów wie, do kogo może zwrócić się w sytuacji problemowej i deklaruje umiejętność proszenia o pomoc. Szkoła dysponuje wsparciem wychowawców, pedagoga, psychologa oraz innych specjalistów.

3. Dobre relacje z rówieśnikami

Istotnym czynnikiem chroniącym jest fakt, że zdecydowana większość uczniów ma kolegę lub koleżankę, z którym może porozmawiać. Dla wielu uczniów klasa jest miejscem, w którym czują się dobrze i do którego należą.

4. Współpraca nauczycieli i specjalistów

Nauczyciele wysoko oceniają współpracę pomiędzy wychowawcami, nauczycielami, pedagogiem, psychologiem i dyrekcją. Stanowi to podstawę do szybkiego podejmowania działań w przypadku pojawienia się trudności wychowawczych, emocjonalnych lub edukacyjnych.

5. Współpraca z rodzicami

Rodzice w zdecydowanej większości deklarują znajomość zasad obowiązujących w szkole oraz wiedzę dotyczącą możliwości zgłoszenia problemu dotyczącego dziecka. Jest to ważny element współpracy szkoły z rodziną.

6. Znajomość zasad i procedur

Uczniowie w wysokim odsetku deklarują znajomość zasad obowiązujących w szkole. Stanowi to istotny czynnik ochronny, który należy wzmacniać poprzez konsekwentne i jednolite stosowanie zasad przez wszystkich pracowników szkoły.

7. Możliwość rozwijania zainteresowań i aktywności

Dostępność zajęć dodatkowych, działań integracyjnych, sportowych, artystycznych i profilaktycznych daje uczniom możliwość rozwijania zainteresowań, budowania poczucia własnej wartości oraz konstruktywnego spędzania czasu wolnego.

8. Działania profilaktyczne i pomoc psychologiczno-pedagogiczna

Szkoła prowadzi działania dotyczące bezpieczeństwa, relacji rówieśniczych, przeciwdziałania przemocy, cyberprzemocy, zdrowia psychicznego oraz profilaktyki zachowań ryzykownych. Istniejące zasoby kadrowe i organizacyjne umożliwiają kontynuowanie i rozwijanie tych działań.

II. CZYNNIKI RYZYKA

Analiza odpowiedzi trzech grup badanych wskazuje na kilka powtarzających się obszarów wymagających szczególnej uwagi w pracy wychowawczej i profilaktycznej.

1. Trudności w relacjach rówieśniczych

Jednym z najważniejszych czynników ryzyka są trudności w relacjach pomiędzy uczniami, w tym:

- wyśmiewanie i odrzucanie;
- wyzwiska i obrażanie;
- agresja słowna i psychiczna;
- konflikty między uczniami;
- presja rówieśnicza;

- trudności z akceptacją i integracją nowych uczniów;
- przypadki izolowania uczniów.

Szczególną uwagę zwraca niski poziom jednoznacznie pozytywnych ocen dotyczących wzajemnego szacunku uczniów.

2. Przemoc i agresja

Wyniki uczniowskie i rodzicielskie wskazują na występowanie sytuacji związanych z przemocą między uczniami. Szczególnego znaczenia nabiera przeciwdziałanie przemocy słownej, psychicznej, wykluczeniu oraz zachowaniom o charakterze poniżającym.

3. Niewystarczająco widoczna reakcja dorosłych

Część uczniów i rodziców nie ma pewności, czy nauczyciele odpowiednio reagują na sytuacje krzywdzenia. Duża liczba odpowiedzi „nie wiem” wskazuje, że problemem może być nie tylko samo podejmowanie interwencji, ale również **widoczność i komunikowanie działań podejmowanych przez szkołę**.

4. Trudności adaptacyjne i integracyjne

Istotnym obszarem ryzyka jest funkcjonowanie uczniów, którzy znaleźli się w nowym środowisku szkolnym. Dotyczy to szczególnie uczniów nowo przyjętych oraz uczniów dojeżdżających.

Wyniki wskazują na potrzebę dalszego wzmacniania działań integracyjnych, budowania relacji w klasach oraz przeciwdziałania poczuciu wykluczenia.

5. Niska identyfikacja części uczniów ze szkołą

Niepokojącym sygnałem jest stosunkowo niski odsetek uczniów deklarujących, że lubią przychodzić do szkoły. Może to wskazywać na potrzebę dalszego budowania pozytywnego klimatu szkoły, poczucia przynależności, sprawczości i wpływu uczniów na życie szkoły.

6. Brak wyraźnie wskazanej osoby dorosłej, której uczeń ufa

Część uczniów nie ma wyraźnie określonej osoby dorosłej, do której zwróciłaby się w sytuacji trudnej. Jest to istotne, ponieważ sama znajomość procedur pomocy nie zawsze oznacza gotowość do skorzystania z niej.

7. Zagrożenia związane z korzystaniem z internetu i mediów społecznościowych

W diagnozie nauczycieli i uczniów pojawiają się zagrożenia związane z:

- cyberprzemocą;

- konfliktami przenoszonymi do internetu;
- hejtem;
- nadmiernym korzystaniem z telefonu;
- nadmiernym korzystaniem z internetu i gier;
- niewłaściwym korzystaniem z mediów społecznościowych.

Obszar ten wymaga systematycznej edukacji uczniów oraz współpracy z rodzicami.

8. Trudności emocjonalne i psychiczne uczniów

Nauczyciele wskazują na występowanie u części uczniów stresu, przeciążenia, trudności w regulacji emocji, obniżonej motywacji oraz problemów emocjonalnych. Wymaga to kontynuowania działań wzmacniających odporność psychiczną, umiejętność radzenia sobie ze stresem oraz korzystania z pomocy.

9. Zachowania ryzykowne i używki

W diagnozie pojawiają się sygnały dotyczące e-papierosów, papierosów, snusów i alkoholu. Jednocześnie stosunkowo duża liczba odpowiedzi „nie wiem” wskazuje na potrzebę dalszego monitorowania tego obszaru oraz prowadzenia adekwatnych działań profilaktycznych.

10. Ryzyko niewystarczającego wsparcia ze strony części rodzin

Nauczyciele wskazują na występowanie w niektórych przypadkach trudności we współpracy z rodzicami oraz niewystarczającego wsparcia ucznia w zakresie jego funkcjonowania edukacyjnego i emocjonalnego. Wymaga to wzmacniania współpracy szkoły z rodzicami oraz wczesnego reagowania na pojawiające się trudności.

III. NAJWAŻNIEJSZE OBSZARY DO PRACY W PROGRAMIE WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNYM

Na podstawie przeprowadzonej diagnozy w Programie Wychowawczo-Profilaktycznym należy w szczególności uwzględnić:

- ✓ **budowanie wzajemnego szacunku i kultury osobistej;**
- ✓ **przeciwdziałanie przemocy, agresji słownej, wyśmiewaniu i wykluczeniu;**
- ✓ **rozwijanie umiejętności rozwiązywania konfliktów i komunikacji bez przemocy;**
- ✓ **integrację klas i szczególne wsparcie uczniów nowo przyjętych;**

- ✓ **wzmacnianie poczucia przynależności do klasy i społeczności szkolnej;**
- ✓ **zwiększanie zaufania uczniów do dorosłych i wskazywanie osób pierwszego kontaktu;**
- ✓ **ujednolicenie sposobu reagowania pracowników szkoły na przemoc i zachowania krzywdzące;**
- ✓ **zwiększenie widoczności działań podejmowanych przez szkołę w sytuacjach trudnych;**
- ✓ **profilaktykę cyberprzemocy, hejtu i niewłaściwego korzystania z internetu;**
- ✓ **kształtowanie higieny cyfrowej i odpowiedzialnego korzystania z telefonu oraz mediów społecznościowych;**
- ✓ **wzmacnianie zdrowia psychicznego, odporności emocjonalnej i umiejętności radzenia sobie ze stresem;**
- ✓ **profilaktykę używania substancji psychoaktywnych, w tym e-papierosów, snusów, papierosów i alkoholu;**
- ✓ **rozwijanie zainteresowań, aktywności i konstruktywnych sposobów spędzania czasu wolnego;**
- ✓ **wzmacnianie współpracy szkoły z rodzicami;**
- ✓ **systematyczne monitorowanie poczucia bezpieczeństwa uczniów, szczególnie podczas przerw i w miejscach o zwiększonym ryzyku występowania zachowań agresywnych.**

IV. PODSUMOWANIE

Przeprowadzona diagnoza wskazuje, że **SP nr 1 im. Ludzi Pojednania posiada istotny potencjał ochronny**. Do najważniejszych zasobów szkoły należą: poczucie bezpieczeństwa, dostępność nauczycieli i specjalistów, znajomość zasad, możliwość uzyskania pomocy, obecność pozytywnych relacji rówieśniczych oraz współpraca kadry.

Jednocześnie wyniki uczniów, rodziców i nauczycieli wskazują na potrzebę **dalszego wzmacniania jakości relacji rówieśniczych i klimatu szkoły**. Szczególnej uwagi wymagają: agresja słowna, wyśmiewanie, odrzucenie i przemoc rówieśnicza, integracja uczniów, reakcje na zachowania krzywdzące, cyberprzemoc, zdrowie emocjonalne oraz profilaktyka używek.

W związku z powyższym działania wychowawczo-profilaktyczne szkoły powinny mieć charakter **systematyczny, spójny i długofalowy**, a także obejmować całą społeczność szkolną – **uczniów, nauczycieli, specjalistów i rodziców**. Szczególnie ważne jest wzmacnianie tych czynników, które już stanowią zasoby szkoły, przy jednoczesnym ograniczaniu zidentyfikowanych czynników ryzyka.

Wyniki diagnozy stanowią podstawę do **planowania działań Programu Wychowawczo-Profilaktycznego na rok szkolny 2026/2027**, ich realizacji oraz późniejszej ewaluacji.

**PLAN DZIAŁAŃ WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNYCH WYNIKAJĄCY Z DIAGNOZY
na rok 2026/2027**

Czynnik ryzyka obszar problemowy	Czynniki chroniące	Działania profilaktyczne	Odpowiedzialni	Termin	Monitorowanie
Agresja słowna, wyzwiska, obrażanie, wyśmiewanie	Dostępność nauczycieli i specjalistów; znajomość zasad	Zajęcia o szacunku, empatii i kulturze słowa; konsekwentne reagowanie na przemoc słowną	Wychowawcy, nauczyciele, pedagog, psycholog	cały rok	Obserwacja; analiza zgłoszeń i interwencji
Przemoc rówieśnicza i wykluczenie	Pozytywne relacje części uczniów; pomoc psychologiczno-pedagogiczna	Zajęcia o przemocy i wykluczeniu; nauka reagowania; indywidualna pomoc uczniom	Wychowawcy, pedagog, psycholog	cały rok	Analiza zgłoszeń; obserwacja relacji
Niski poziom wzajemnego szacunku	Znajomość zasad szkolnych	Zajęcia o tolerancji, akceptacji i odpowiedzialności; kontrakty klasowe	Wychowawcy, pedagog, psycholog	I i II semestr	Ankiety; obserwacja
Trudności integracyjne nowych uczniów	Wsparcie wychowawców i specjalistów	Zajęcia integracyjne; działania wspierające nowych uczniów; pomoc koleżeńska	Wychowawcy, pedagog, psycholog	I semestr i cały rok	Rozmowy; obserwacja; ankiety
Poczucie odrzucenia i trudności w odnalezieniu się w szkole	Poczucie przynależności części uczniów	Działania integracyjne; angażowanie uczniów w życie klasy i szkoły	Wychowawcy, nauczyciele, SU	cały rok	Obserwacja; udział w działaniach
Niewystarczające zaufanie do dorosłych	Dostępność pedagoga, psychologa i wychowawców	Przedstawienie uczniom osób i miejsc, w których mogą uzyskać pomoc; ind. wsparcie	Pedagog, psycholog, wychowawcy	cały rok	Rozmowy; ankiety; liczba zgłoszeń
Wątpliwości dotyczące reakcji	Istniejące procedury i gotowość kadry	Ujednolicenie zasad reagowania; przypomnienie	Dyrektor, nauczyciele, pedagog,	cały rok	Analiza interwencji i

Czynnik ryzyka obszar problemowy	Czynniki chroniące	Działania profilaktyczne	Odpowiedzialni	Termin	Monitorowanie
dorosłych	do reagowania	procedur; inf. rodziców o działaniach szkoły	psycholog		dokumentacji
Cyberprzemoc i hejt	Znajomość zasad bezpieczeństwa w sieci	Zajęcia o cyberprzemocy, hejcie, ochronie prywatności i odpowiedz. w sieci	Wychowawcy, pedagog, psycholog, nauczyciel informatyki	cały rok	Ankiety, analiza zgłoszeń
Nadmierne korzystanie z telefonu, internetu i gier	Działania sportowe i pozalekcyjne	Edukacja dotycząca higieny cyfrowej; promowanie aktywności i zainteresowań	Wychowawcy, pedagog, psycholog, nauczyciele	cały rok	Obserwacja
Trudności emocjonalne, stres i przeciążenie	Dostęp do pomocy psychologiczno- pedagogicznej	Zajęcia o emocjach, stresie i sposobach radzenia sobie; konsultacje indywidualne	Psycholog, pedagog, wychowawcy	cały rok	Obserwacja; konsultacje
Niska motywacja do nauki i mała atrakcyjność szkoły	Możliwość rozwijania zainteresowań	Konkursy, projekty, zajęcia dodatkowe; wzmacnianie sukcesów uczniów	Nauczyciele, wychowawcy, pedagog	cały rok	Udział uczniów; ankiety
Problemy z bezpieczeństwem podczas przerw	Dyżury nauczycieli; zasady bezpieczeństwa	Wzmocniona obserwacja miejsc konfliktogennych; konsekwentne reagowanie	Dyrektor, nauczyciele dyżurujący	cały rok	Analiza zdarzeń i zgłoszeń
E-papierosy, snusy, papierosy, alkohol	Działania profilaktyczne; współpraca z rodzicami	Profilaktyka uzależnień; zajęcia edukacyjne; spotkania ze specjalistami; reagowanie na sygnały	Pedagog, psycholog, wychowawcy, dyrektor	cały rok	Ankiety; analiza zgłoszeń
Presja rówieśnicza	Relacje rówieśnicze; zajęcia wychowawcze	Ćwiczenie asertywności, stawiania granic i podejmowania decyzji	Wychowawcy, pedagog, psycholog	cały rok	Obserwacja; rozmowy
Niewystarczające	Możliwość	Wczesne	Wychowawcy,	według	Dokumentacja

Czynnik ryzyka obszar problemowy	Czynniki chroniące	Działania profilaktyczne	Odpowiedzialni	Termin	Monitorowanie
wsparcie części rodzin	współpracy szkoły z rodzicami i instytucjami	rozpoznawanie potrzeb; konsultacje; kierowanie do specjalistycznej pomocy	pedagog, psycholog, dyrektor	potrzeb	pomocy
Trudności uczniów dojeżdżających	Możliwość monitorowania funkcjonowania uczniów	Monitorowanie ich funkcjonowania; wspieranie udziału w życiu szkoły; uwzględnianie potrzeb organizacyjnych	Wychowawcy, pedagog, dyrektor	cały rok	Rozmowy; ankiety

PRIORYTETY WYNIKAJĄCE Z DIAGNOZY

- ✓ **Budowanie bezpiecznych i opartych na szacunku relacji rówieśniczych.**
- ✓ **Przeciwdziałanie przemocy, agresji słownej, wyśmiewaniu i wykluczeniu.**
- ✓ **Integracja uczniów, a w szczególności uczniów nowo przyjętych i dojeżdżających.**
- ✓ **Wzmacnianie zaufania uczniów do nauczycieli, wychowawców i specjalistów.**
- ✓ **Przeciwdziałanie cyberprzemocy, hejtowi i nadmiernemu korzystaniu z urządzeń cyfrowych.**
- ✓ **Wspieranie zdrowia psychicznego i rozwijanie umiejętności radzenia sobie ze stresem.**
- ✓ **Profilaktyka używania e-papierosów, snusów, papierosów, alkoholu i innych substancji.**
- ✓ **Wzmacnianie współpracy szkoły z rodzicami.**
- ✓ **Systematyczne monitorowanie bezpieczeństwa uczniów, szczególnie podczas przerw.**
- ✓ **Budowanie pozytywnego klimatu szkoły i wzmacnianie poczucia przynależności uczniów.**

SPOSÓB EWALUACJI

Realizacja działań będzie monitorowana poprzez:

- obserwację zachowania i relacji uczniów;
- analizę zgłoszeń i interwencji dotyczących przemocy i konfliktów;

- rozmowy z uczniami, rodzicami i nauczycielami;
- analizę korzystania z pomocy pedagoga i psychologa;
- analizę frekwencji i zaangażowania uczniów w życie szkoły;
- ankiety dotyczące bezpieczeństwa i klimatu szkoły;
- porównanie wyników diagnozy początkowej i końcowej;
- analizę wniosków wychowawców i specjalistów.

Efektem planowanych działań powinno być zwiększenie poczucia bezpieczeństwa uczniów, poprawa relacji rówieśniczych, ograniczenie zachowań agresywnych i ryzykownych, zwiększenie zaufania do dorosłych oraz wzmocnienie poczucia przynależności do społeczności szkolnej.